

CONCURSUL NAȚIONAL TRANSCURRICULAR DE LECTURĂ ȘI INTERPRETARE
„IONEL TEODOREANU”
Ediția a XIX-a, Iași, 22-25 mai 2025
Clasa a VII-a

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Total: 100 de puncte.
- Timp de lucru: 3 ore.

Subiectul I**70 de puncte****Citește cu atenție textele următoare, pentru a răspunde cerințelor formulate în continuare:****A. Lectura textului literar (40 de puncte)**

Harun își însoțea tatăl ori de câte ori putea, pentru că, și asta nu putea s-o nege nimeni, bărbatul era un magician. Se urca pe câte-o mică scenă improvizată din vreo fundătură plină de puști zdrențăroși și bătrânei știrbi stând pe vine în praf; și de îndată ce-și dădea drumul, până și multele vaci rătăcitoare ale orașului se opreau și ciuleau urechile, iar maimuțele începeau să turuie aprobator de pe acoperișurile caselor și papagalii din copaci să-i imite vocea.

Harun și-l imagina deseori pe tatăl său ca pe un Jongler, căci poveștile lui Rașid erau într-adevăr o grămadă de povestiri, cu care jongla tot timpul și pe care le menținea în mișcare într-un soi de vârtej amețitor, fără să facă vreodată vreo greșală.

Dar de unde veneau toate poveștile astea? Părea că tot ce trebuia Rașid să facă era să-și întredeschidă buzele într-un zâmbet dolofan și rumen, și hop, începea să se reverse câte-o istorie nou-nouță, plină de vrăjitorii, iubiri, prințese, unchi răi, mătuși grase, gangsteri cu mustață, în pantaloni cu carouri galbene, peisaje fantastice, fricoși, eroi, lupte și un pumn de melodii atrăgătoare și ușor de fredonat. „Totul vine de undeva”, se gândea Harun, „așa că nici poveștile astea nu pot să apară din senin...”.

Dar de câte ori îi punea tatălui său această întrebare extrem de importantă, Șahul de Bla își îngusta ochii (la drept vorbind) ușor bulbucăți și se bătea peste pântecul tremurător și își înfigea degetul mare între buze scoțând în același timp niște sunete caraghioase, gâl gâl gâl, ca și când ar fi băut ceva. Harun se enerva la culme când tatăl său se comporta așa.

— Hai serios, spune-mi, de unde vin? insista el, la care Rașid dădea misterios din sprâncene și făcea cu degetele în aer semne de vrăjitoare.

— Din întinsa Mare de Povești, sosea răspunsul. Beau din Apa caldă a Poveștilor și după aceea mă simt plin de abur ca o locomotivă.

Lui Harun, această afirmație i se părea teribil de iritantă.

— Dacă-i așa, atunci unde îți apa asta caldă? întrebă el o dată cu șiretenie, în sticle de apă caldă, mă gândesc. Ei bine, încă n-am văzut niciuna pe aici.

— Apa curge dintr-un Robinet invizibil instalat de unul dintre Duhurile Apei, spuse Rașid cu o expresie foarte serioasă pe chip. Trebuie să fii abonat.

— Și cum te poți abona?

— Oh, spuse Șahul de Bla, asta e mult Prea Complicat De Explicat.

— Oricum, zise Harun bosumflându-se, nici vreun Duh al Apei n-am văzut vreodată.

Salman Rushdie, *Harun și marea de povești* (2019)

1. Notează o temă a textului citat și un cuvânt-cheie care o susține. **5 puncte**
2. Prezintă, pe baza fragmentului dat, în 50-60 de cuvinte, o trăsătură morală a copilului, precizând mijlocul de caracterizare. **5 puncte**
3. Explică, în 30-60 de cuvinte, semnificația unei figuri de stil din secvența: *Harun și-l imagina deseori pe tatăl său ca pe un Jongler, căci poveștile lui Rașid erau într-adevăr o grămadă de povestiri, cu care jongla tot timpul și pe care le menținea în mișcare într-un soi de vârtej amețitor, fără să facă vreodată vreo greșală.* **5 puncte**
4. Precizează, în două - trei enunțuri, rolul tiparului dialogat în textul dat. **5 puncte**
5. Redactează o compunere, de minimum 200 de cuvinte, în care, valorificând textul dat, precum și semnificațiile următorului citat, să îți exprimi opinia despre puterea imaginației de a (re)crea lumi. **5 puncte**

Scria ușor, fără niciun efort. Foile caietului se umpleau. [...] Dar preocuparea alegră a minții care căuta, descoperă, născocea, era mai prețioasă decât scrisul în sine. Miniaturală hârnice. Veșnic zvon de râu de munte. Încetul cu încetul, începură să-l bucure culorile și să călătorească în ele. Verdele, roșul, galbenul, albastrul nu mai erau pentru el simple suprafețe colorate, ci profunzimi în care sufletul se afunda, rătăcind ca prin niște palate pline de neprevăzut... Tot fugind de sufletul său ajunsese în copilărie. Triumfase, văzându-și copilăria clară ca o grădină după ploaie, ca și cum abia atunci ar fi părăsit-o. Nu pierduse nimic. Tot se păstrase.*

(Ionel Teodoreanu, *La Medeleni*, vol. *Hotarul nestatornic*)
20 de puncte

*alegră – sprintenă, vioaie

B. Lectura textului nonliterar (30 de puncte)

Se vede la dumneavoastră plăcerea aceasta de a plonja în trecut. V-ați plimba și înspre viitor sau vă place prea mult ceea ce vă oferă trecutul?

Răspunsul spontan din acest moment este nu, nu mă interesează viitorul pentru că îmi este teamă de el. Nu am mare încredere în viitor. Pe de altă parte, oricând e posibilă o schimbare totală de paradigmă. Fiecare om și chiar omenirea are această capacitate de a se recrea, de a face exact invers decât a făcut până la un moment dat. Totuși, nu am o chemare către viitor. Atât de mult m-au preocupat prezentul și trecutul încât nu m-am ocupat de viitor. [...]

Ce anume vă oferă trecutul? Care e motivul pentru care vă întoarceți din nou la el?

Literatura își are rădăcinile în trecut. Este un copac ale cărui fructe vin dintr-o rădăcină adânc înfiptă în trecut. Cred că preferatul meu, Amos Oz, spunea că peștele literaturii înoată în apele trecutului. Motorul care m-a mânat a fost curiozitatea – o curiozitate care poate fi satisfăcută, lucru care nu se poate întâmpla în cazul literaturii despre viitor. Trecutul îți oferă o confirmare. Poți să citești documente despre anumite epoci, poți să reconstitui persoane cu destulă exactitate. Ai și un mare noroc, faptul că omul este același, deci tu trebuie să descoperi doar recuzita trecutului.

În plus, este clar o luptă împotriva morții. Recreând trecutul, îl faci nemuritor sau mai puțin muritor decât este: de fiecare dată când un cititor ia cartea în mână, reînvie acel trecut.

(Claudia Pincovski, **Interviu cu scriitoarea Ioana Pârvulescu**, în „Suplimentul de cultură”, nr. 809/2023)

1. Notează, pe foaia de concurs, litera corespunzătoare variantei corecte de răspuns.

Numărul de litere este egal cu numărul de sunete în toate cuvintele din seria:

a) cititor, el, exact;

c) același, citești, rădăcinile;

b) epoci, întoarceți, schimbare;

d) acel, este, exactitate.

5 puncte

2. Ilustrează, într-un enunț, sensul unei locuțiuni verbale care să conțină verbul *a face* la timpul perfect simplu. **5 puncte**

3. Menționează câte un sinonim potrivit pentru sensul din context al cuvintelor subliniate: *spontan*, *chemare*, *confirmare*, *să reconstitui*, *reînvie*. **5 puncte**

4. Precizează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate în secvența: *În plus, este clar o luptă împotriva morții. Recreând trecutul, îl faci nemuritor sau mai puțin muritor decât este: de fiecare dată când un cititor ia cartea în mână, reînvie acel trecut.* **5 puncte**

5. Alcătuieste câte un enunț care să conțină un atribut realizat prin numeral cardinal, respectiv un complement prepozițional realizat prin verb la forma nepersonală de supin. **5 puncte**

6. Prezintă, în 50-60 de cuvinte, o deosebire, la nivelul limbajului, între textul A și textul B. **5 puncte**

Subiectul al II-lea
20 de puncte

Privește cu atenție tabloul *Grădina azilului din Saint-Rémy*, realizat de pictorul Vincent Van Gogh*, apoi rezolvă următoarele sarcini de lucru:

1. Prezintă, în 100 – 150 de cuvinte, o semnificație a tabloului, valorificând două elemente de conținut (temă, idee, emoție, atmosferă, simbol etc.), respectiv două de expresivitate plastică (perspectivă, dominante cromatice, centrul de interes, ton, planuri etc) **5 puncte**

2. Imaginează-ți că doi elevi, care participă la un concurs despre *artă ca formă de exprimare autentică*, discută despre relația dintre fantezie și realitate, pornind de la *copacul copilăriei* ca element comun, dar prezentat din perspective diferite. Scrie un text dialogat, de minimum 200 de cuvinte (patru-șase replici), care să evidențieze punctele lor de vedere.

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- respectarea trăsăturilor textului dialogat;
- valorificarea sugestiilor imaginii alăturate;
- integrarea în cuprinsul replicilor a unei secvențe argumentative și a unei secvențe explicative, fiecare de cel puțin 30 de cuvinte;
- respectarea normelor de redactare.

15 puncte

* Vincent Van Gogh (1853 - 1890) - pictor olandez postimpresionist

